

Sy-li spēwał,
Pilnje dželał,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Gserbifke njeđzelſke kopjeno

W Budyschinje

24. julija 1932

Baugen

9. njeđzela po šwjatej Trojizy.

1. Pětra 4, 8—11.

Dženka šwj. Pětr k nam rěczy, kotremuž bě Anjes nadawł dał, mlodu křesćijanſku wošadu, šwoje wowzy, pašč. Tohodla maja jeho šłowa tež sa naž wošebitu wažnošč. Šhtož šwj. Pětr nam dženka praji, je stary šałož křesćijanſtwa: štróšnosć, modlitwa a lubošč. Wobhladajmy kei to wšitko dženka a prašajmy šo, šwotfel doštanjemy móž, to wšcho wuwješć a džeržecž.

Budžecž štróšbni! Tuto napominanje, wšcho šměrom najprjedy pšchemyšlicž a rosmyšlicž, nicžo njepršehwatacž a nicžo pšchěnacž, je prajene, kaž wošebje sa našch čžaš, sa našche dny. Šdnž škoro kóždn džeń nětk w nowinach čžitamj, šo šu tam a šem w našchim kraju křawne njeměry, to drje na tuto napominanje myšlimj. Tam štróšnosć njenamašamj. Žadny džiw to njeje, dokelž šu ludžo najwažnišche, hladanje na wšchem wotšyknjenu kónž šabylj, dokelž Boži raj njeprajaja, ale myšla, šo je móžno, tu na šemi dopjeljenje wšchěch pšchecžow a wšcho šbožo namašacž. Wšcho mamy ša Bože kraleštwu čžinicž, to my, hdnž štróšnosć njenamašamj. Žadny džiw to jeje, dokelž šu ludžo najwažnišche, hladanje na wšchem wotšyknjenu kónž šabylj, dokelž Boži raj njeprajaja, ale myšla, šo je móžno, tu na šemi dopjeljenje wšchěch pšchecžow a wšcho šbožo namašacž. Wšcho mamy ša Bože kraleštwu čžinicž, to my; hdnž džemj křesćijenjo byčž, ženje nješměmy šabnyčž. Tak móžemy tež my, hdnž šmy štróšbni a po šłowach šwj. Pětra čžinimj, pšchinoschowacž, šo šažo měr budže. Šdnž ničto wjazn njeha Božu wolu džeržecž, to tola my ju džeržmy šrijedž njewěryajeje hromadny; njewšdajmy šo našcheho šboža šachodnych čžachnych wězow a prózowanjow dla; budžmy štróšbni!

Čžlowječ, kiž na tutón šamer šwojeho žiwjenja hlada, ma wěšcže žedjenje ša tym, byčž hromadže š Bohom; wón naštaja šwoje myšle jenož na njebješte, wěčžne, bójške. Wón wě, šo wěštosć Božeje hnadny pšchezo šnowa wot Boha šameho došta, hdnž šo šwěrnje k njemu modli. Duž štražujecže ke modlitwam! W modlitwje namašamj šwišć š Bohom, rěczyšmy š nim, čžerpamj š polnosćže jeho možny. Šdnž šo modlimj, šo našche pšchecža a našcha wola wucžišćža wot wšcheje nještróšnosćže a njeprawdoščže a šo bóle a bóle pšchiměryja Božeje čžištej woli; pšchetož šhtož wot njeho prošymj, dyrbi byčž k jeho čžesćži. Tak šo dlěje a bóle idealej pšchibližujemy, tak tež namašamj šami měr a pokoj, tak budžemy hotošwi po Božeje woli tu na šemi ša jeho kraleštwu dželacž. Duž štražujecže k modlitwam!

Wšchede wšchitkimi wězami pač měcže mjes šobu šylnu lubošč! Š tutym napominanjom šwj. Pětra wšcho wobšamšnje. Wón to napoždětk praji, dokelž je ša žiwjenje čžlowjekow mjes šobu najwažnišche a dokelž njeje bjes přenjeho a drugeho dožpěčž. Šylnu lubošč dyrbimj měčž! Niž jenož tajku wšchědnu, ale wurjadnu! W tajkej luboščži šo Bože kašnje dopjelnja; tajka lubošč pšchikryje woprawdže hřechow hromadu, dokelž naš hromadže pšchinješe, hřech pač čžlowjekow dželi. Tak leži w tajkej luboščži šobu tež pokuša ša to a tamne. Wěchmy prjedy prajili, šo tajku luboščž bjes štróšnosćže a modlitwony njemóžemy dožpěčž, dyrbimj nětk hišćže pšchisťajecž, šo našcha modlitwa njeje prawa byla, hdnž š njeje njepršchidže a wuroščže potom luboščž. Šnamjenja tajkeje luboščže šu tele, kotrež šwj. Pětr tu pokuša. A to wšcho napoždětk šažo jenož Božedla a k jeho čžesćži! Šaj, šo by we wšchěch wězach Bóh křwaleny był pšches Ješom Křryšta!

W o t n j e h o pšchidže nam móž k wšchemu, tež k temu, šhtož šmy dženyš rospominali. Wón je šapocžatk a kónž našcheje wěry, tak tež šapocžatk a wotšyknjenu kónž našcheje

modlitwy, naščeje lubošče. Bjes njeho njebychmy ſo ſ Bohu modlicz móhli; jeho dla Bóh nam našču próstwu dopjelni. Tuž chzemy ſo, tuto napominanje přchezo ſnowa do ſwěta — a to runje dženſa — wołamy, na nim natwaricz; přchetož njeje w žanym druhim ſbožo człowjekam date. Potom, toho ſmy zyle wěščzi, nowy lěpſchi czaſ ſa naſ přchindže. Wón nječy je we wſchěch wězach khwaleny, jemu budž czeſcz a móz wot wěcznoſcže hacž do wěcznoſcže! Hamjeń.

U Bóh ſtwori człowjeka ſebi ſ podobnoſcži.

Eswojoh' ſtworiczela khwala,
Hlajcže, wſchitke ſtworjenja,
Eslónzo, hwěſdy wot naſdala,
Kaž najmjeńſcha roſtlina.
Kóžde jow na ſwojim měſcže,
Naſchoh' Boha mudroſcz czeſcži.
Lěcžo, ſyma, džen a nóz,
Předuja joh' wſchehomóz.

Ja paſ praju w ponižoſcži:
Wot Boha jow wjazny mam;
Eczinjeni jom' ſ podobnoſcži,
Je wón daſ nam człowjekam
Duſchu njeſmjertnu do czeſka,
So by wěcznje jeho byla.
Taſ je runje naſ Bóh tu
Etworil, ſ wěcznom' žiwjenju.

Mny wot Boha tudny mamy
Wſchac tež ducha ſwobodu
U, ſo pucz ſ njom' namaſamy,
Roſum ſ prawom' póſnaczu.
Sa wſcho, ſchtož naſch Anjes nam ſkicži,
Esmny paſ tola ſamoſwicži;
Dyrbimny joh' kubla tu
Hladacz ſe wſchej ſwěrnocžu.

Esmny paſ maſo kędžbu wſali
Tajku wulku doſtojnoſcz,
S hrěchami ſmy womaſali
We naſ Božu podobnoſcz.
Ekaženja pucz džěchmy ſami,
Ełě by wěcznje ſtało ſ nami,
Njebny luboſcz njebjěſka
Eso nad nami ſmilika.

So by Wótž wſchu winu wodaſ
Tym, kiž hnadu pytaju,
Je jow Tejuſ Khryſtuſ podaſ
Eſam ſo ſa naſ ſ woporu.
Duſcha ſ jaſtwa wuwjedžena,
S Khryſta krowu jow ſaplacžena,
Nima přjedy poſoja,
Doniž Boha njenam'ſa.

Potom nječy wjelk hroſnje wuje,
Wumožena wowczicžka,
Kaſ ta ſbožowna ſo czuje
W rukach ſwěrnoh' paſtyrja.
Eswětni njeſpóſnaja ſbože,
Kaſtež maju džěcži Bože.
Duch jich je wſchoh' ropota
Anjebjeſkam ſo poſběha.

Blyſſ a hrimanje naſ traſchi.

Lydžen po 7. njedželi po Eswj. Trojizny tutoho lěta 1932 je ſo ſani ſapiſaſ mjes ſtrachle a ſtyſtne dny naščeje Lužizny. Přched 52 lětami, w lěcže 1880, bu Lužiza, a to ſdžela ſamſne džele krajiny, tež taſ czežko ſ Božim njewjedrom a ſ wulkej wodu domachpntana kaſ w tutnych ſandženyh dnjach. Tola tón ras bu wobſchěrnſchi džel krajiny potrjeheny. Wot Wóſborſka czehnje ſo přches Maleczizny, Roſaczizny, Truſnyz, Jama, Lwowczizny, Hluſchinu a druge wſny ſchěroka ſmuha krajiny, nimo Lubija dale ſ połodnju, w kotrejž wobndlerjo tyſchneho doſcz naſhonichu: ſchtwórtk, 14. julija, popoſdnju a hacž do wječzora a do nozny traſchachu ſylne hrimanja, ſ kotrychž blyſt bijeſche, a ſylne deſchcže a wulka woda, a pjatſ po tym linychu ſo na hona n. přch. wyſche Roſacziz a Truſnyz, a druhdže ſliwki, kotrejž hiſchcže wjetſchu wodu přchwalichu. Etraſchynſcho hacž w tutnym počnožnym džělu domachpntaneje krajiny, kotraž je tež dale Wóſborſka přchi želeſnizny a Lubijſkej wodže ſchłodowaſa, kaſ na přch. Bart a Katojdy, ſu ſchtwórtk njewjedra, woſebje paſ wulke wodny ſachadžale w połodniſchim džělu, tam něhdže, hdžež buchu přched 52 lětami tež potrjeheni. Mjena kaſ Biſkopizny, Kamjeniza, Róžany, Žěrkezy, Habrachczizny ſu mjena měſtnow wulkeho ſtracha a ſuroweje wodoweje nuſny. Rostorhane twarjenja, ſnicžene ſahrody, kufi, pola, ſkónzowane pucže a drohi ſwědcža wo tym a tež ſhubjenny ſtót a ſnicžena nadoba.

U tež ſpalene twarjenja woſnamjenjeja pucz, kotryž je ſahubjaze njewjedro cžahnylo, taſ hnydom w Roſaczicžanſkim knježim dworje knjeſa ryczerkublerja Krawſny, hdžež Bože njewjedro, kotrejž hodžiny doſcho naſ traſcheſche a bijeſche, twarjenje ſapali a wupali, a na poſledku tež hiſchcže druhu wulku brožěń ſapali, kotruž paſ móžachu wuſchowacz, dokeſž bě ſwjetſcha próſdna a pomoz hnydom tu. U brožnje ſapali Bože njewjedro tež na połodniſchim boſu domachpntaneje krajiny.

U na polach — kajki to na wjele měſtnach napohlad! Přchi Lubijſko—Wóſborſkej želeſnizny wotnjeſe woda ſ jeczniſchcža mnoho poſncženeho jeczmenja Roſaczicžanſkeho dwora; podobnje počžeſpi Lwowſki dwór a druſny ratarjo tam a jow. U w hornich wſach, kajki napohlad! —

To ſu jenož někotre počaſki ſ domachpntaneje krajiny. Teje mjeſny nochznychmy a njemóžachmy wobmjelowacz kaſ tež niz wſcho ſapiſacz. Ale to hižo doſaha, ſo tež kóždy, kiž tu njebě, wě, ſo je ſtawiſna Lužizny wo ſtyſtnu ſtawiſnu wobohaczena.

U kaſ ſ nowinow ſebi wuczitachmy, ſu tež dale po Saſſkej, po Němſkej, po Europje a drje tež druhdže po ſemi njewjedra a wodny ſachadžale.

ſchto chzemy my człowjekojo do toho prajicž? — Nicžo! Lěpje je, ſo ſebi ſ tomu wſchemu něſchto doprajicž damy. Přchetož człowjeſke prajenje budže ſtajnje něſchto njeznye, nje-doſahaze. U wot koho damy ſebi něſchto prajicž? Wot Božeho ſłowa. U to hnydom tuto: „O krajo, krajo, krajo! Eſlyſch ſłowo toho Anjeſa!“ U kotre? Kóžde, kiž ſ Božeho erta wuńdže! Taſ: „Moje myſle njejſu waſche myſle, a waſche pucže njejſu moje pucže. Ale taſ wjele wyſche kaſ njebjěka ſu dnyli ſemja, taſ ſu tež moje pucže wyſche dnyli waſche pucže a moje myſle dnyli waſche myſle.“ Teſ. 55, 8, 9.

U hdnyž na to jene ſpominamy, ſo bu přchi tutym czežkim a tyſchnym podeńdženju drje wſchudžom człowſke žiwjenje wuſchowane, hacžrunjež wodny torhachu a mjetachu, budžemy ſo chzycž kami wot ſo džakowacz Bohu tomu Anjeſej. U najlěpje

budže ƚo tuto dƚakowanje radŹicŹ tomu, kiŹ je teŹ  ziniŹ we wiŹhej nuŹy pr stwu a dobroproŹhenje. A tak wjele wjeŹelŹhi bduŹeja ƚo dƚakowacŹ wiŹhitŹy  zi, kiŹ njebudu taŹ traŹheni a Źchodowani. A wiŹchudŹom piŹhiŹamŹnje ƚo dƚaknemu  erluŹŹhej dƚakny Źkutt: my pomhamy, doŹhoŹ m Źemy a mamy, tym, kiŹ ƚu hiŹhcŹe we wjeŹŹhej nuŹy a  hudobje a Źrudobje!

Tak damy  ebi doprajicŹ  lowo BoŹe a  my jeho  zinjerjo: „WoŹaj ƚo te mni w  aŹu teje nuŹy, dha  zu ja  e wum z a ty dyrbiŹ mje  hwalicŹ.“ PŹ. 50, 15.

A  ze=li nam n cht  wiŹacŹ tutu wolu, ƚo dƚakowacŹ, a tak naŹhu w ru a dow ru do Boha, tehdy dyrbimy Ź BoŹim  lowom: „Dha wiŹhaŹ woŹtanu ja piŹhezo piŹhi tebi; piŹhetoŹ ty dŹerŹiŹ mje ja moju prawu ruku! Ty wjedŹeŹ mje po  wojej radŹe, ha   mi runje  Ź lo a duŹha Źawutlitez, dha wiŹhaŹ ty  y, BoŹo, m j wutrobny troŹŹt a m j dŹel! — PŹ. 73, 23—26.

A hdy  zedŹa, ha  runjeŹ tola ani jenicŹkeho dnja nje=piŹhewidŹa, ŹkorŹicŹ: „NaŹhe Źn   u ŹnicŹene“, njemudrujemy my haŹle  obu, ale damy BoŹemu  lowu r cŹecŹ: „Tak doŹho ha   semja budŹe ŹtacŹ, njedyrbi piŹheŹtacŹ  yw a Źn , mjerŹnjenje a  zopŹota, l cŹo a Źyma, dŹeŹ a n z.“

A hdy  ze piŹhi wiŹh m tajkim bojoŹcŹ a dw lowanje na naŹ, nje wobaramy  o Ź  zlowŹtim  lowom, damy BoŹemu  lowu wobaracŹ: „B h je naŹha nadŹija a  ylnoŹcŹ, ta pomoz w tny wulkidy nuŹach, kotreŹ naŹ  u Źajate. Tohodla my  o njebojimy, hdy by runje  o semja powr cŹila a hory  o  rjedŹa do morja podnuriŹe. — PŹ. 46, 23.

A hdy naŹch dalŹhi pucŹ naŹ dyrbjaŹ ŹaŹo wjeŹcŹ piŹhes wulke wodny a Ź wohnjemi naŹ traŹhicŹ, — BoŹe  lowo, t. r. B h praji: „Njeboj  o, piŹhetoŹ ja  ym  e wumohŹ; ja  ym  e Ź tvojim mjenom woŹaŹ, ty  y m j! PiŹhetoŹ hdy ty piŹhes wodu p ndŹeŹ, budu ja Ź tobu, Źo tebe Źolmy nje=potepja; a hdy ty piŹhes woheŹ p ndŹeŹ,  o njeŹpalicŹ a  lomjo tebe njeŹapali.“ — Źej. 43, 1, 2.

A Źo njebychmy njemudri Ź tutoho  aŹa Źhli, w kotrymŹ mamy telko wukny  , praji BoŹe  lowo: „WobŹekajŹe  o poniznoŹcŹ; piŹhetoŹ B h napŹh cŹiwo Źteji hordym, ale poniznym dawa w n hnadu. Tohodla ponizujŹe  o pod BoŹu m znu ruku, Źo by w n waŹ powyŹhiŹ we  wojim  aŹu.“

„Tohodla“, tak woŹa BoŹe  lowo, „nje  iŹicŹe waŹhe dow rjenje precŹ, kotreŹ ma wulke ŹapakŹenje.“ N : „WiŹhittu waŹhu ŹtaroŹcŹ  iŹicŹe na njeho, piŹhetoŹ w n  o Źa waŹ Źtara.“ — 1. P tra 5, 5—7.

Hdy  ebi damy tole wiŹho taŹ wot BoŹeho  lowa doprajicŹ, a hdy jo  zinimy — haŹ a hdy jo  zinimy, budŹemy piŹhi wiŹhej  hudobje bohacŹi. A to  ze tola k zdy. TuŹ paŹ budŹ tola teŹ k zdy  zinjer tajkeho  lowa BoŹeho. Hdy  o mamy Ź  zlowŹteŹ mudroŹcŹu, mozu,  ylnoŹcŹu,  o huŹto Źjebamy. Se  lowom BoŹim niz, nihdy niz: wono woŹtanje do w cŹnoŹcŹe!

EsylnoŹcŹ dawa jenicŹzy w ra.

„Der Deutsche Evangelische KirchenausŹhuŹ“ — to je ŹaŹtupjerŹtwo wiŹh ch ewangelicŹich Źyrkwjow N mŹŹeje — je  o we  wojim poŹlednim poŹedŹenju Źab raŹ je Źwonkownej a ŹnutŹkownej nuŹu naŹheho luda, kotraŹ piŹhezo hiŹhcŹe piŹhi=bywa. Źednanja Źjewichu, tak jara  o Źyrkwje Źtaraja Źa lud a w tak wulkeŹ ŹtaroŹcŹi  u tutny nuŹow dla, haŹ ŹyŹheho luda dla, a Źo  zedŹa wiŹh   woje moŹy a  r dki naŹoŹecŹ, ludej wupomha   Ź tutny nuŹow. WubjerŹ wobŹamŹny tohodla teŹ  lowo Źa ŹjawnoŹcŹ, kotreŹ tu podamy:

NaŹch lud a Ź nim ŹyŹy  w t  zerpi najwjeŹŹhu nuŹu. Wustrowjenje nje moŹe piŹhiŹcŹ, doŹelŹ je w jna jara wjele hoŹpodaŹŹkeho  ubŹa ŹnicŹila, doŹelŹ  u  zeŹe jara wulke, kiŹ  u ludam, piŹhede wiŹh m naŹchemu wumozowanemu n mŹŹemu ludej napoŹoŹene, doŹelŹ  u krajiny, kotreŹ b chu Źe  wojim hoŹpodaŹŹtwom ŹyŹki, Ź njeŹŹhih dnymi mjejami roŹtor=hanje, doŹelŹ je hoŹpodaŹjenje ŹyŹheho  w ta wuwjaŹane, doŹelŹ je ŹyŹe poliŹiŹke poŹoŹenje nje w Źte a doŹelŹ  njeŹi h uboka njedow ra. RoŹhorjenje a Źadw lowanje piŹhezo b le piŹhiby=wa. Źiwjenje paŹ, kotreŹ nima dŹ la a nadawŹa, Źhubi wiŹheho ŹmyŹla. Strach tu je, Źo  o  w t ŹcŹini chaos.

Najh ubŹhe Ź rka nuŹy njeŹy hoŹpodaŹŹke, ale duchowne. EŹw t pod hidu a  njeŹiwoŹcŹu, njeprawdu a nje= w rnoŹcŹu  zerpi.

ŹyrkeŹ Źada dow rne Źhromadne dŹ lo w  amŹnym ludu a mjes ludami, w rnu prawdu, niz jenoŹ na wocŹi, Źkutti, niz njepl dne jednanja.

Hdy njechamy we wojowanju Ź nuŹu a Ź h chom pod=leŹecŹ, dyrbi poŹelŹtwo wot ŹeŹuŹa KhrystuŹa ŹkuttowacŹ. EŹylnoŹcŹ dawa jenicŹzy ta w ra, Źo nad nami nje  njeŹi njeroljummy d nt, ale Źo nad nami  njeŹi B h. Źemu  my je wiŹh m, Źh toŹ  zinimy abo nje  zinimy, ŹamokwicŹi. K zdy jenotliwy dyrbi pomha  , dyrbi nuŹy wobaracŹ. Wopory dyrbja  o wot wiŹhitticŹ ŹadacŹ. Dƚakowni Źpominamy na wulku luboŹcŹ, kotraŹ  o w tutny  aŹach nuŹy Źjewi. Ale  h eŹcŹijanŹta luboŹcŹ nje  m  wuŹtacŹ. KotŹiŹ na toho KnjeŹa  aŹajaj, doŹtanu nowu m z.“

Źn .

Nabojeni  u ratarjo do Źnyow Źhli. Njerwjedra a deŹheŹe  u piŹhejara traŹhite — pola naŹ. Druhde  u pobrachowale, tak na piŹhittad w PomorŹkej. EwjeŹŹha Źm ja hiŹo Źe  p e=nyom wjele dŹ la a pr zy; piŹhetoŹ Źito leŹi, haŹ je  amo Źa= wjercŹane. MaŹhiny njebudŹeja ratarja m z taŹ podpjeracŹ kaŹ druge l ta.

To wiŹho njeje nicŹo ŹwjeŹelaze a troŹh towaze. Tohodla paŹ tu teŹ njeje nicŹo, Źo dyrbjaŹ Źadw lowacŹ. NaŹ je ratar — abo njeŹy Ty to  ziniŹ — wuŹywaŹ w BoŹim mjenje wu=  yw a j n do BoŹeje ruki daŹ, tak w n teŹ daŹ Źn  a ŹnjeŹŹke dŹ lo do BoŹeje ruki. Wona je ta wiŹhehom zna a ta wiŹheho=hnadna. Tak Źm je piŹhi  wojim  zeŹkim dŹ le nadŹiju a do= w ru.

   erluŹŹerjom wuŹnawajmy a po tutym wuŹnacŹu  o m jmy.

My na Tebe  o ŹpuiŹ jamy,
Źjew Ty nam  woju hnadu.
Ty derje w Źch, Źh to trebamny,
ŹiŹ  njeŹiŹ Ź w cŹnej radu.
A poŹohnuj naŹch  ny kraj
A dobru, pl dny  aŹ nam daŹ;
TuŹ  zemny Tebe  hwalicŹ.

 erluŹŹ 582.

B h je Źiwy.

W naŹhim  aŹu nochŹe niŹt n wjaŹy widŹecŹ dŹiwow. A tola, wone tu  u, tu  u wiŹchudŹom.

Źh toŹ Źtaj n mŹŹaj l karŹej 6 njedŹel doŹho w AwŹtraliŹ naŹhoniŹoj, naŹhoniŹoj woŹebje, jaŹo b Źhtaj  o wuŹtataŹ lehn loj wumr cŹ, to je dŹiw, wulki BoŹi dŹiw.

A Źh toŹ to nochŹe piŹhidacŹ, t n daŹ  ebi wot njeju do  w domnja ŹapiŹacŹ jeju wuŹnacŹe we woŹomitu wum Źenja: „B h je Źiwy!“

